

Undersökning av betydande miljöpåverkan

Detaljplan för **Del av Norraby 3:1 (Skobo södra) i Tranås**

Tranås kommun, Jönköpings län

Upprättad av Tillväxtavdelningen, Kommunledningsförvaltningen.

Kommunen ska vid upprättande av planer och program undersöka om genomförandet av planen kan antas medföra en betydande miljöpåverkan enligt 6 kap Miljöbalken. En undersökning genomförs enligt 6 kap 6 § Miljöbalken för att identifiera omständigheter som talar för eller emot en betydande miljöpåverkan. I undersökningen ingår att samråda med Länsstyrelse och berörda kommuner. Efter undersökningen ska kommunen fatta ett särskilt beslut om detaljplanen kan antas medföra en betydande miljöpåverkan eller inte. Det särskilda beslutet får inte överklagas. Undersökningen är en analys som leder fram till ett ställningstagande om en strategisk miljöbedömning ska göras och en miljökonsekvensbeskrivning (MKB) upprättas.

Undersökningen används också för att identifiera frågor som bör utredas vidare i planarbetet trots att planens genomförande inte bedöms innebära betydande miljöpåverkan.

Kort beskrivning av planens syfte

Planens syfte är att skapa ett bostadsområde med fokus på villor och gruppbebyggelse (rad-, par- och kedjehus). Även mindre inslag av flerbostadshus medges. Planområdet ligger vid Skobo i norra delen av Tranås tätort. Planen bedöms ge ett tillskott på ca 150 lägenheter/hushåll.

I gällande översiktsplan antagen 2022 finns Skobo med som utvecklingsområde för bostäder. Ett planprogram har därefter tagits fram för Granelund, Skobo och Skoboviken, där Skobo ses som ett område för i huvudsak bostadsbebyggelse, men även rekreationsändamål. Planprogrammet har antagits i politisk instans och detaljplan upprättas nu.

Kommunens bedömning

Detaljplanens genomförande bedöms inte innebära sådan betydande miljöpåverkan som avses i miljöbalken kapitel 6. En sammanvägd bedömning finns i slutet av detta dokument.

Ett särskilt beslut om detaljplanen kan antas medföra en betydande miljöpåverkan eller inte kommer att fattas efter att denna undersökning har varit på samråd.

Tranås 2026-04-20

Johannes Nilsson
Planarkitekt

1. Markanvändningen bedöms med hänsyn till områdets känslighet

Grundläggande frågeställning	Viktiga miljöaspekter vid bedömningen	Analys av aktuell plan
<p><i>Finns det risk att områden av högt skyddsvärde påverkas eller skadas?</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> -Natura 2000-områden -Riksintresseområden -Naturreservat -Vattenskyddsområden -Strandskydd -Områden med högt skyddsvärde enligt inventering men som ännu saknar skydd -Biotopskyddsområde -Lokalt värdefull natur -Lokalt värdefull kulturmiljö -Nyckelbiotop skog -Lokalt värdefull kulturmiljö -Fornminnen -Byggnadsminnen -Stora opåverkade områden 	<p>Sommen utgör riksintresse för naturvården respektive friluftslivet. Inget intrång eller påverkan bedöms ske på riksintressena.</p> <p>Inget intrång görs i strandskydds-zonen vid sjön Sommen. Ett par dikesstråk samt lakvattendammar (inhägnade dammar) finns anlagda inom återvinningscentralens/deponins område. Dessa bedöms ej omfattas av strandskydd.</p> <p>Mindre påverkan sker på ett objekt med "visst naturvärde" (klass 4), det större skogsområdet närmast sjön (medelålders tallskog med ett undre trädskikt av blandade trädslag). Konsekvensen bedöms som relativt liten då cirka 75 % av objektet bevaras.</p> <p>Sammantaget bedöms det inte föreligga någon risk för att områden med högt skyddsvärde påverkas eller skadas.</p>
<p><i>Finns det risk att viktiga samhälls krav inte kan uppfyllas eller överträds?</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> -Miljökvalitetsnormer för luft och vatten -Buller- och vibrationsstörning -Vatten och avloppsförsörjning -Förorenad mark -Obehaglig lukt -Ljussken -Skyddsavstånd 	<p>Planområdet avses i samband med antagande av planen även beslutas att ingå i kommunens verksamhetsområde för vatten och avlopp. Förprojektering samt modellering är utförd som visar möjlig lösning för dricks- spill- och dagvatten. En fördjupad förstudie för VA pågår parallellt med planarbetet.</p> <p>Inriktningen för dagvattenhanteringen är att dagvattnet fördröjs lokalt och att takvatten avleds ovan mark inom respektive tomt. Eftersom marken i området för bebyggelse i stora delar består av morän och berg är genomsläppligheten medelhög. Inom planområdet föreslås att flera större ytor sparas som natur, vilka ger goda förutsättningar för dagvattenhantering. Ett par fördröjningsdammar har</p>

		<p>förprojekterats för dagvattenhantering från Skoboområdet.</p> <p>Det pågår ett projekt för rening av lakvatten från intilliggande deponiområdet. Vattnet avses renas i våtmark respektive damm.</p> <p>Sammantaget bedömer kommunen att de åtgärder som görs inom ramen för aktuell planering får en positiv inverkan på vattenmiljön.</p> <p>Provtagningar görs för intilliggande stubbtippen och resultaten från provtagningen samt fortsatt hantering kommer att redovisas under planprocessen. Det behöver exempelvis klarläggas om massorna är förorenade och i så fall behöver skickas till godkänd mottagningsanläggning för omhändertagande.</p> <p>Bullerutredning vad gäller järnvägs- och fordonstrafik är utförd. Riktvärdet för den ekvivalenta nivån om 60 dBA vid fasad klaras ej för bostäder närmast järnvägen i sydvästra delen. Även riktvärden för uteplats överskrids inom vissa delar. Åtgärdsförslag och planbestämmelser har införts för att hantera störningar.</p> <p>Från återvinningscentralen där vissa störningar bedöms uppstå är avståndet ca 400 m till föreslagna bostäder. Detta avstånd bedöms som fullt acceptabelt ur störningssynpunkt. Före detta deponin något söder om planområdet utgörs dessutom av en högre höjd som ger en avskärmande effekt. Vissa störningar i samband med sluttäckningen av deponin kan uppstå. Dessa störningar bedöms ej vara av betydande slag och kommer vart efter att upphöra.</p> <p>Återvinningscentralen bedöms inte medföra störningar i form av lukt till framtida närboende.</p>
--	--	---

		<p>Föreslagen pumpstation har placerats med cirka 20 meters avstånd till byggrätt. Lukt kan uppstå från pumpstationer. Med dagens teknik finns förutsättningar för luktreduktion, såsom UV, ozonrening och kolfilter. Bedömningen är att risker med lukt kan åtgärdas på lämpligt sätt.</p> <p>Närmsta byggbara mark, är till större delen på berg, cirka 58 m från järnvägsräl-sen. Järnvägen ligger på morän, med ett jorddjup vid järnvägsbanken på 5-10 m enligt SGU:s jorddjupskarta. I leriga och siltiga jordar sprider sig vibrationerna längre än i sandiga jordar eller i berggrund. Med ovan förutsättningar torde inte vibrationer ske på något oacceptabelt sätt.</p>
<p><i>Finns det risker med markanvändningen som är svåra att bedöma?</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> -Översvämningsrisk -Ras- eller skredrisk -Erosionsrisk -Trafiksäkerhet, risk med farligt gods -Allvarliga olyckor -Extrema väder -Övriga risker i samhället 	<p>Marken inom föreslagna utbyggnadsområden för bostäder ligger på som lägst nivå på som minst cirka 150 m ö h, vilket bedöms som betryggande nivå över sjön.</p> <p>Hänsyn till rinnvägar och lågpunkter har gjorts vid utformningen av planen. Inom några tomter finns risk för stående vatten/instängda områden. Dessa tomter behöver fyllas upp, vilket torde ske naturligt vid ett genomförande av planen med tanke på terrängen. Rätt höjdsättning av området och byggnader klarläggs vid ett genomförande för säker ytlig avrinning vid skyfall. Bestämmelse har införts att källare ej tillåts. En dagvattenutredning avses utföras under planarbetet.</p> <p>Farligt gods leds på järnvägen. Med anledning av eventuell olycka med gasutsläpp har bestämmelse införts angående att friskluftsintag ska placeras på motsatt sida från järnvägen införts för den västliga delen av planområdet som hamnar inom 150 meters avstånd från järnvägen.</p> <p>Läckage av deponigas från den före detta deponin förekommer. Deponigasen hanteras utifrån ett kontrollsystem. Läckaget</p>

		kommer att minska vartefter sluttäckningen görs och ett tätare skikt kan åstadkommas. Grillning bör inte tillåtas inom före detta deponiytan, som alltså är utanför aktuellt planområde.
<i>Har den föreslagna markanvändningen en storskalig omgivningspåverkan?</i>	Markanvändning eller verksamhet som kan innebära stor struktur- eller miljöpåverkan.	Bostäder som markanvändning torde inte innebära stor miljöpåverkan. Med en bostadsbyggelse om cirka 150 hushåll kommer trafiken att uppgå till knappt 750 fordonsrörelser per dygn. Trafiken bedöms inte få betydande påverkan på omgivningen. På Mjölbyvägen, direkt väster om planområdet, gäller skyltad hastighet om 70 km/h. Något söderut på Mjölbyvägen övergår hastighetsbegränsningen till 40 km/h. Även en sänkning av hastighetsbegränsningen till 40 km/h på Mjölbyvägen vid föreslagen anslutning till planområdet förordas. Den framtida trafikmängden tillsammans med lägre hastighetsbegränsning bedöms inte innebära betydande störningar för omgivningen.
<i>Innebär förslaget till detaljplan att planområdet får tas i anspråk för så kallade MKB-projekt?</i>	I dessa fall ska undersökningen även ta hänsyn till: <ul style="list-style-type: none"> • verksamhetens eller åtgärdens utmärkande egenskaper • verksamhetens eller åtgärdens lokalisering, och • de möjliga miljöeffekternas typ och utmärkande egenskaper 	Förslaget innebär inte att planområdet får tas i anspråk för ett MKB-projekt.

2. Planens effekter bedöms i förhållande till andra planer och program

Grundläggande frågeställning	Kommentar	Analys av aktuell plan
<i>Vad innebär planens förväntade miljöeffekter i kombination med riktlinjer och åtaganden enligt kommunens översiktsplan?</i>	Saknas riktlinjer i den kommunomfattande översiktsplanen får bedömningen ske med stöd av omgivande markanvändning och detaljplaner. För definition av miljöeffekter se Miljöbalken 6 kap. 2§	Detaljplanen överensstämmer med översiktsplanen för Tranås kommun. Ny bebyggelse i området innebär att jungfrulig mark tas i anspråk. Samtidigt ligger området i relativt nära anslutning till befint-

		<p>lig bebyggelse liksom Tranås centrala delar. Större skogsområde finns i Norraby, i direkt anslutning till planområdet.</p> <p>Planförslaget ger möjlighet till rekreation och friluftsliv och hänsyn har tagits till naturvärden utifrån översiktsplanens intentioner.</p> <p>Se även övriga rubriker i detta dokument.</p>
<p><i>Vad innebär planens förväntade miljöeffekter i kombination med riktlinjer och åtaganden enligt andra kommunala eller regionala planer och program?</i></p>	<p>Berör främst kommunala eller regionala planer och program som översiktsplanen ännu inte hunnit beakta.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Strategi för social hållbarhet • Strategi för ekologisk hållbarhet • Inriktning för tillväxt 	<p>Ett utbyggt område ger ökade förutsättningar och underlag för nybyggd skola samt eventuell ny förskola i närområdet och även upptagningsområde från flera bostadsområden i Tranås.</p> <p>Ett större antal bostäder som planen medger innebär fler boende, vilket gör att fler rör sig längs gator och i offentliga rum och bidrar till en ökad närvaro som bidrar till social trygghet.</p> <p>En blandning av boendeformer erbjuder en möjlighet att flytta inom området och bidrar ofta till en större spridning av sociala grupper inom bostadsområdet.</p> <p>Barnperspektivet behöver uppmärksammas, där till exempel säker skolväg till Granelundsskolan behöver anordnas. En belyst gång- och cykelväg planeras att anläggas.</p> <p>Då en större exploatering kan komma att ske är det viktigt att bevara befintlig vegetation och plantera ny för nyttjande av ekosystemtjänsterna klimat- och flödesreglering. I planen har grönstruktur införts i nya områden för bostäder. Se även övriga rubriker i detta dokument.</p> <p>I kommunens Inriktning för tillväxt framhålls att Tranås kommun ska erbjuda attraktiva boendemiljöer som ett steg i att främja befolkningstillväxt. Befolkningstillväxten ska ske i balans med social och miljömässig hållbarhet. Aktuell detaljplan fokuserar på att planera för bebyggelse av</p>

		<p>olika slag, främst i form av småhus, men även inslag av mindre flerbostadshus.</p> <p>Genom aktuell plan möjliggörs tomter i attraktivt läge nära sjön Sommen i enlighet med tillväxtstrategin.</p>
<p><i>Kommer detaljplanen främja en hållbar utveckling? Hur?</i></p>		<p>Hänsyn bedöms har tagits till de aspekter som översiktsplanen särskilt har betonat:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Rekreation och friluftsliv • Naturvärden • Möjlighet att fördröja dagvatten • Buller och risker från järnväg • Föroreningar från tidigare deponi • Verksamhetsbuller från återvinningscentral <p>Bedömningen är att planen främjar en hållbar utveckling bland annat utifrån hänsynstagande enligt ovan.</p>
<p><i>Har detaljplanen tagit hänsyn till och integrerat miljöaspekter? Hur?</i></p>	<p>Exempel miljöaspekter: Människors hälsa Biologisk mångfald Kulturmiljö Ekosystemtjänster</p>	<p>Närheten till sjön och bevarande av sjöns strandskyddszon säkrar allmän tillgänglighet till stranden. Större skogsområde i närområdet, samt bevarande av grönsstruktur inom planområdet ger förutsättningar för rekreation.</p> <p>En naturinventering har gjorts. Objekt med <i>Visst naturvärde</i>, naturvärdesobjekt 2 och 4 enligt rapporten, utgörs av en medelålders tallskog med ett undre trädskikt av blandade trädslag samt en ung blandsumpskog. Stor hänsyn tas till naturvärden. Mindre påverkan sker på medelålders tallskogen, 75 % av objektet bevaras.</p> <p>En artskyddsutredning har gjorts. Skyddsåtgärderna som föreslås enligt utredningen studeras vid ett genomförande.</p> <p>Inga särskilt utpekade byggnader av kulturvärde finns. Arkeologisk undersökning har utförts. Inga indikationer på mänsklig verksamhet av förhistorisk karaktär kunde påvisas. Ingen påverkan på kulturmiljö bedöms därmed ske.</p> <p>Vid en större exploatering enligt planen är det viktigt att bevara befintlig vegetation</p>

		<p>och plantera ny för nyttjande av ekosystemtjänsterna klimat- och flödesreglering. I planen har grönstruktur införlivats i nya områden för bostäder. Sammanhängande spridningskorridorer för djur- och växtliv är en del i denna grönstruktur. Grön infrastruktur är en förutsättning för biologisk mångfald och för att leverera ekosystemtjänster, såsom behagligare lokalklimat och minskad sårbarhet för klimatförändringar.</p>
--	--	--

3. Sammanvägd bedömning och motiverat ställningstagande

Kan planen anses få en betydande miljöpåverkan mot bakgrund av förväntade miljöeffekter?

Markanvändningen bedöms som lämplig med hänsyn tagen till gällande plan- och miljölagstiftning. Gällande miljö kvalitetsnormer bedöms inte överskridas. Planhandlingarnas redovisning av miljökonsekvenser bedöms som tillräcklig i detta skede. Ställningstagandet grundar sig på följande aspekter:

- Inga särskilt höga naturvärden påverkas. Objekt med ”visst naturvärde” bevaras i huvudsak och åtgärdsförslag ges utifrån utförd naturinventering och artskyddsutredning.
- Riksintressen för natur respektive friluftsliv bedöms inte påverkas.
- Inget intrång inom Sommens strandskyddsområde görs.
- Bullerutredning vad gäller järnvägs- och fordonstrafik är utförd. Störningsnivåer bedöms vara hanterbara. Åtgärdsförslag och planbestämmelser har införts.
- Eventuella störningar och risker med intilliggande deponi/återvinningscentral har beskrivits i planhandlingarna och bedöms vara hanterbara.
- Riskbedömning har utförts och åtgärdsförslag med bland annat planbestämmelser har införts vad gäller risker med farligt gods.
- Provtagningar pågår för att klarlägga eventuella föroreningar vid deponin, stubbtippen med mera. Resultaten från provtagningen samt fortsatt hantering kommer att redovisas under planprocessen.
- Åtgärdsförslag och planbestämmelser har införts vad gäller dagvattenhanteringen. Dagvattenutredning utförs under planprocessen.

Detaljplanens genomförande bedöms inte innebära sådan betydande miljöpåverkan som avses i miljöbalken kapitel 6.